

7,0%, la pèrdua econòmica és de 112 € per persona i any (Agència de Residus de Catalunya, 2012).

En aquest escenari, cal, introduir un canvi de comportament i d'actitud per part de tots els actors socials, encaminat a recuperar el valor dels aliments i concebre les restes alimentàries com un recurs. Per tant, es recomana impulsar accions dirigides als consumidors perquè tinguin un millor coneixement del problema del malbaratament i introdueixin canvis en els seus hàbits de consum per a prevenir-lo.

Descripció

La magnitud del malbaratament a les llars (un 58% de l'indicat més amunt), afegit al gran nombre de nuclis familiars que hi ha, fa que qualsevol acció d'estalvi i comportament responsable, per petita que sigui, tingui un efecte positiu multiplicador. Els factors que influeixen sobre el malbaratament en el sector domèstic són els següents:

- **La consciència del que es menja i es llença:** S'està perdent el valor que es donava als aliments en temps pretèrits, fet al qual s'afegeix la manca de consciència sobre allò que es llença.
- **Les condicions socioeconòmiques de les persones:** Les llars monoparentals o unipersonals generen més restes alimentàries per càpita que una família de quatre persones, ja que les racions dels supermercats no estan encara prou pensades per a les primeres.
- **L'escassa planificació a l'hora d'anar a comprar:** el costum de trobar sempre allò que es desitja, afegit al fet que cada vegada es planifiquen menys les compres, fa que s'adquireixi un excés d'aliments i de productes que no combinen prou bé, per la qual cosa es queden al rebost i poden fer-se malbé amb més facilitat.
- **Les actituds culturals:** Hi ha diverses raons psicosocials, que s'expliquen com a "cultura", que afavoreixen el malbaratament, com per exemple, el fet que no estigui ben vist aprofitar el menjar d'un àpat per a un altre, o el de posar més menjar del que poden ingerir els convidats, per "quedar bé".

Tenint en compte aquests factors, des dels ens locals es poden desenvolupar campanyes per promoure la compra i el consum responsable d'aliments, les quals s'haurien de dur a terme en els mercats municipals, a les botigues de comerç de proximitat, als supermercats, etc. Les campanyes haurien de contemplar els següents aspectes:

Als comerços i supermercats

- Planificar la compra a casa per evitar adquirir un excés d'aliments o aliments innecessaris, especialment de productes frescos.
- Escollir aquells formats que s'ajustin millor al consum i racions previstes, ja que quan es té una quantitat d'aliment superior a la nostra capacitat de consum, el risc de malbaratament augmenta.
- Conèixer millor l'etiquetatge i la garantia de qualitat dels productes, és a dir, identificar si tenen una data de caducitat o bé tenen una data de consum preferent i què significa una i l'altra.
- Valorar els comerços i supermercats que tinguin implantades bones pràctiques pel que fa al tractament i manipulació dels aliments.
- Consumir productes locals i de temporada, ja que, per la proximitat, permeten una millor regulació de l'oferta i la demanda; hi ha menys probabilitat de trencar la cadena del fred i, per tant, es minimitzen les possibilitats que el producte es faci malbé durant el transport.

A casa

- Tenir més coneixements sobre el tractament i la conservació dels aliments més adequats per perllongar-ne la vida útil.
- Tenir en compte les dates de caducitat i de consum preferent a l'hora de fer una gestió acurada de les entrades i sortides d'aliments a la nevera i al rebost.
- Planificar els menús i les quantitats d'aliments necessàries.
- Guardar i reaprofitar adequadament el menjar sobrer (aliments en pots, carmanyoles tancades, etc.).

Als establiments de restauració

- Demanar la quantitat d'aliment que s'ajusta a la gana i a les necessitats de cada moment.
- Endur-se a casa els aliments servits que no s'han menjat per evitar que es malbaratin.

Aquestes campanyes també poden incloure altres activitats com ara l'edició de llibres amb receptes de cuina, la realització de tallers de cuina d'aprofitament, etc.

Zona d'implementació recomanada

L'actuació es pot desenvolupar en qualsevol tipus de municipi o ens local.

Mitjans necessaris

Per a la implementació d'aquesta actuació es recomana realitzar una campanya de proximitat amb educadors ambientals a les entrades dels mercats municipals, a les botigues de comerç de proximitat, als supermercats, etc. La campanya també pot incloure altres activitats com ara l'edició de llibres amb receptes de cuina, la realització de tallers de cuina, etc., fet que requerirà disposar de personal capacitat per conduir aquest tipus d'activitats.

Beneficis i resultats potencials

D'acord amb la guia *Un consum més responsable dels aliments. Propostes per a prevenir i evitar el malbaratament alimentari*, editada per l'Agència de Residus de Catalunya, del total de les disponibilitats alimentàries sòlides que adquireixen les famílies, els restaurants i els comerços al detall de Catalunya, es malbarata el 7% dels mateixos (34,9 kg/habitant/any). Impulsant campanyes per fomentar la compra i el consum responsable d'aliments es pot aconseguir reduir aquest malbaratament alimentari.

Amenaces

No es contemplen amenaces.

Costos

Els costos d'aquesta actuació estan associats a la campanya, essent variables en funció de com es defineixi la mateixa (per exemple, el nombre de persones que conformen el públic objectiu, si té lloc l'edició d'un llibre amb receptes de cuina, el tipus d'activitats realitzades, etc.).

Fonts de finançament

La promoció de la compra i el consum responsable d'aliments s'hauria de finançar a través de fonts propis de l'Ajuntament. No obstant això, l'Agència de Residus de Catalunya ha subvencionat actuacions d'aquest tipus.

Indicador de seguiment

- Quantitat d'aliments que s'han evitat malbaratar (unitats: kg/hab/any).

Municipis on s'ha implementat l'actuació

Aquesta actuació s'ha implementat de forma generalitzada a tot Catalunya a través de la campanya *Som gent de profit* promoguda per l'Agència de Residus de Catalunya, l'Àrea Metropolitana de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona, i es recomana que qualsevol campanya local es faci d'acord i en coordinació amb aquesta campanya paraigües, a fi d'optimitzar recursos. Fora de Catalunya, també s'ha implementat a Galdakao (mitjançant el projecte *Nevera Solidària*), entre altres.

Bibliografia d'interès

- Estratègia d'Impuls del Consum Responsable 2016-2019. Ajuntament de Barcelona, 2016.
- La guia de consum responsable d'aliments. Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya.
- Un consum més responsable dels aliments. Propostes per a prevenir i evitar el malbaratament alimentari. Agència de Residus de Catalunya, 2012.

